



**Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich**

Kontrola w projektach współfinansowanych ze środków FE



**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**



**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**





**Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich**

I. SYSTEM KONTROLI PROJEKTÓW UNIJNYCH



**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**



**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**



Podstawy prawne

1. USTAWA z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027), z dnia 20 maja 2022 r.
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021,

s



Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60 oraz Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022,

4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021,

5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021,



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021,
7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wypłat w ramach Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej,
8. Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781);
9. Ustawa Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 r. – (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.);



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



10. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii,

11. Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2320 z późn.zm.), zwana dalej „ustawą o doręczeniach elektronicznych”



**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**



**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**



Wytyczne dotyczące kontroli na lata 2021-2027

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/111931/Wytyczne_dotyczace_kontroli_w_programach_polityki_spojnosci_2021-2027.pdf

Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz zgłaszania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2021-2027

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/119614/wytyczne_dotyczace_sposobu_korygowania_nieprawidlowosci_na_lata_2021_2027.pdf



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Rodzaje kontroli

a) Kontrole projektów, w tym wydatków, w szczególności (zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy wdrożeniowej):

- weryfikacje wniosków o płatność beneficjenta
- kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta
- kontrole krzyżowe
- kontrole na zakończenie realizacji projektu
- kontrole trwałości

b) Kontrole systemowe (przeprowadzana przez IZ na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy wdrożeniowej).



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Kontrole planowe i kontrole dorażne.

Kontrole projektu na miejscu mogą być prowadzone w formie planowej lub dorażnej.

Kontrole projektu na miejscu:

- planowe - prowadzone na podstawie Rocznych Planów Kontroli (RPK)
- dorażne - nie są ujęte w RPK
- nieobligatoryjne zawiadomienie o kontroli



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Podmioty uprawnione do kontroli.

Zgodnie z ustawą wdrożeniową, kontrole i audyty projektu mogą przeprowadzać:

- instytucja zarządzająca,
- instytucja pośrednicząca,
- instytucja wdrażająca,
- instytucja audytowa,
- przedstawiciele KE,
- przedstawiciele Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,
- inne podmioty uprawnione.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Prawa i obowiązki kontrolującego i kontrolowanego.

■ Co wolno kontrolerom?

Ustawa wdrożeniowa, a także wytyczne dotyczące kontroli, przyznają kontrolerom szerokie uprawnienia. Mogą oni żądać dostępu do wszystkich miejsc, w których realizowany był projekt. Należy im również udostępnić związane z projektem systemy teleinformatyczne oraz dokumenty. Co więcej, jeśli jest to konieczne do stwierdzenia kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach projektu – należy udostępnić również dokumenty niezwiązane bezpośrednio z realizacją projektu. Kontrolerzy mogą oczywiście żądać wyjaśnień, a także przeprowadzać oględziny, z których sporządza się protokół. Mogą również korzystać z usług zewnętrznych ekspertów.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Art. 25

Pkt 7. Kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, mogą być prowadzone:

- 1) w siedzibie instytucji kontrolującej lub w innym miejscu świadczenia przez osoby kontrolujące pracy lub usług na rzecz instytucji kontrolującej;
- 2) w siedzibie podmiotu kontrolowanego;
- 3) w każdym miejscu związanym z realizacją projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Co wolno kontrolowanemu?

Uprawnienia kontrolowanego nie są niestety tak rozbudowane, jak te kontrolerów. Może on żądać od kontrolerów okazania pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Może zgłosić również pisemne zastrzeżenia do informacji pokontrolnej w ciągu 14 dni od dnia jej otrzymania, przy czym instytucja kontrolująca może zgodzić się na wydłużenie terminu. Beneficjent może też w każdej chwili wycofać swoje zastrzeżenia.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Dokumenty kontroli

- Koszty bezpośrednie rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków
- Zgodność rzeczowa realizacji projektu, w tym zgodność podejmowanych działań merytorycznych z celami projektu i prawidłowość realizacji zadań związanych z monitorowaniem projektu.
- Kwalifikowalność uczestników projektu oraz poprawność przetwarzania danych osobowych .
- Dostępność projektu
- Prawidłowość rozliczeń finansowych



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kontrola dokumentów realizacji projektu

- Poprawność udzielania zamówień publicznych
- Poprawność stosowania zasady konkurencyjności
- Kwalifikowalność personelu projektu.
- Poprawność udzielenia pomocy publicznej
- Zapewnienie ścieżki audytu oraz przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów .
- Prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych
- Prawidłowość sprawowania nadzoru nad realizacją zadań partnerów projektu
Prawidłowość udzielenia i rozliczania grantów w projekcie.
- Poprawność stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kontrola dokumentów realizacji projektu

- Projekty, w których koszty bezpośrednie są rozliczane metodami uproszczonymi
- Zgodność rzeczowa realizacji projektu, w tym zgodność podejmowanych działań merytorycznych z celami projektu i prawidłowość realizacji zadań związanych z monitorowaniem projektu.
- Prawidłowość wykonania zadań/wskaźników rozliczanych metodami uproszczonymi, w tym posiadanie przez beneficjenta dokumentów określonych w umowie o dofinansowanie projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kontrola dokumentów realizacji projektu

- Kwalifikowalność uczestników projektu oraz poprawność przetwarzania danych osobowych
- Kwalifikowalność personelu projektu - tylko w zakresie dotyczącym projektów rozliczanych metodami uproszczonymi.
- Prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych .
- Zapewnienie ścieżki audytu oraz przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów.
- Prawidłowość sprawowania nadzoru nad realizacją zadań partnerów projektu
- Poprawność stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Co może być kontrolowane?

Zgodnie z ustawą wdrożeniową oraz wytycznymi dotyczącymi kontroli w zależności od kontroli, weryfikacji może podlegać fakt, czy:

- wydatki w projektach zostały faktycznie poniesione,
- towary i usługi zostały faktycznie dostarczone,
- wydatki nie były podwójnie finansowane,
- dochowano trwałości projektów,
- prawidłowo przeprowadzono procedury dotyczące udzielania zamówień publicznych czy pomocy publicznej,
- beneficjent dysponuje kompletną dokumentacją dotyczącą wydatków projektowych,
- realizowane/zachowane są cele projektu,



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- osiągnięto deklarowane wskaźniki,
- dokonano odpowiedniej promocji projektu.
- prawidłowo przeprowadzono procedury dotyczące udzielania zamówień publicznych czy pomocy publicznej,
- beneficjent dysponuje kompletną dokumentacją dotyczącą wydatków projektowych,
- realizowane/zachowane są cele projektu,
- osiągnięto deklarowane wskaźniki,
- dokonano odpowiedniej promocji projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ ZASADY PRAWIDŁOWEJ REALIZACJI PROJEKTÓW A KONTROLA

Zasady monitorowania postępu rzeczowego w projektach.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



a) Struktura wskaźników

1. Na potrzeby monitorowania postępu rzeczowego, IZ określa tzw. **wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu bezpośredniego**. Wskaźniki te odnoszą się do wspieranych operacji, tzn. są bezpośrednio związane z wydatkami ponoszonymi w ramach projektu (wskaźnik produktu) lub są bezpośrednim efektem dofinansowanego projektu (wskaźnik rezultatu bezpośredniego). Wskaźniki produktu oraz rezultatu bezpośredniego dla instrumentów realizacji celów szczegółowych zamieszczane są w dokumentach programowych, tj. w programie (dla głównych typów projektów) oraz w SZOP (który może zawierać dodatkowo wskaźniki nieujęte w programie). W przypadku EFS+ stosowane są ponadto zamieszczone w programie **wskaźniki rezultatu długoterminowego**.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



2. W zestawie wskaźników, zawartych w programie i SZOP, IZ stosuje w pierwszej kolejności adekwatne wskaźniki pochodzące z LWK 2021. W programie należy zawrzeć co najmniej jeden wskaźnik produktu i jeden wskaźnik rezultatu z LWK 2021 dla danego celu szczegółowego. Ostateczny zestaw wskaźników użytych w programie stanowi wynik negocjacji programu z KE. SZOP powinien zawierać wszystkie adekwatne dla danego celu szczegółowego wskaźniki z LWK 2021, w tym również wskaźniki nieujęte w programie. Niezastosowanie wskaźnika w SZOP może wynikać jedynie z nieuwzględnienia danego zakresu wsparcia lub grupy docelowej, do których odwołuje się wskaźnik.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



3. Przewidziane zostały cztery rodzaje wskaźników:

- wskaźniki mierzone we wszystkich celach szczegółowych, dotyczące kosztów racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami i obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- wskaźniki wspólne dla wszystkich projektów współfinansowanych z EFS+ (wszystkie projekty realizowane w celach szczegółowych a)-l)),
- wskaźniki wspólne dla wszystkich projektów współfinansowanych z EFS+ (wszystkie projekty realizowane w celach szczegółowych a)-l)),
- wskaźniki kluczowe monitorowane w poszczególnych celach szczegółowych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Sprawozdawczość projektu

Sprawozdania z postępu w realizacji projektu są najczęściej integralną częścią wniosku o płatność. Jest on podstawą do wypłaty przyznanej dotacji w formie zaliczki, refundacji częściowej lub całkowitej.

Mapa sprawozdania projektu:

- utworzyć wniosek o płatność i przesłać go do instytucji w celu weryfikacji,
- prowadzić korespondencję,
- przekazać harmonogram realizacji projektu,
- ewidencjonować informację o: zamówieniach publicznych realizowanych w ramach projektu, danych dotyczących personelu projektu oraz uczestników projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Monitorowanie uczestników projektów

W ramach sprawozdawczości z realizacji projektu, jest obowiązek monitorowania uczestników projektu i wsparcia im udzielanego. **Uczestnikiem projektu** jest osoba fizyczna lub podmiot bezpośrednio korzystający z projektu. Jako uczestników wykazywane wyłącznie są te osoby i podmioty, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane potwierdzające realizację wskaźników (w przypadku osób fizycznych oraz wsparcia pracowników instytucji dotyczące co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia, sytuacji gospodarstwa domowego) i dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku.

Zakres danych uzyskiwanych od podmiotów obejmuje również informacje podstawowe (nazwa instytucji, NIP, typ instytucji), dane teleadresowe oraz szczegóły wsparcia (w tym jego rodzaj).



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Monitorowanie postępu rzeczowego

1. Za system wskaźników monitorowania postępu rzeczowego w ramach programu, w tym dobór wskaźników, ustalenie wartości odniesienia, celów pośrednich i końcowych dla wskaźników oraz prawidłowy przebieg procesu ich monitorowania i realizacji założonych wartości na poszczególnych poziomach wdrażania programu, odpowiada IZ.
2. Wybrane dla programu wskaźniki produktu i rezultatu powiązane z celami szczegółowymi, cele pośrednie dotyczące wskaźników produktu oraz cele końcowe dotyczące wskaźników produktu i rezultatu, zgodnie z art. 16 rozporządzenia ogólnego stanowią ramy wykonania programu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



3. Monitorowanie postępu w osiągnięciu celów programu jest prowadzone w szczególności w oparciu o dane zgromadzone w CST2021, dane statystyki publicznej, dane administracyjne, wyniki analiz lub ewaluacji.
4. IZ określa wartości docelowe (cele końcowe) na 2029 rok co do zasady dla wszystkich wskaźników kluczowych w programie - wskaźników produktu i rezultatu.
5. Wartości docelowe, o których mowa w pkt 4, IZ zamieszcza w programie.
6. Cele pośrednie na 2024 rok ustalane są tylko dla wskaźników produktu i zamieszczane w programie.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



7. Monitorowanie postępu w realizacji wskaźników z LWK 2021 oparte jest o dane zagregowane z poziomu projektów, pozyskiwane z CST2021, obejmujące wartości osiągnięte wykazane w kolejnych zatwierdzonych wnioskach o płatność oraz dane zawarte w zatwierdzonych formularzach monitorowania uczestników projektów. Wartości dotyczące rezultatów długoterminowych wykazywane są co do zasady na podstawie badań ewaluacyjnych, które prowadzone są w oparciu m.in. o dane uczestników projektów (patrz sekcja 3.3.6) lub danych administracyjnych.

8. Oprócz wartości docelowej, dla wskaźników rezultatu w programie należy określić wartość odniesienia. Powinna ona wynikać z najnowszych dostępnych danych lub innych uznanych za odpowiednie źródła informacji. Wartość odniesienia to wartość opierająca się na danych z podobnych istniejących lub wcześniejszych interwencji.

9. Osiągnięte wartości wskaźników sprawozdawane we wnioskach o płatność odnoszą się do stanu rzeczywistego i efektów faktycznie osiągniętych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Okres kwalifikowania wydatków

Ramy czasowe kwalifikowalności wydatków zostały określone w art. 63 rozporządzenia ogólnego oraz szczegółowo opisane w Wytycznych kwalifikowalności tj. **wydatki kwalifikowalne nie mogą być poniesione wcześniej niż 1 stycznia 2021 r. oraz później niż 31 grudnia 2029 r.** Beneficjent nie może wskazać we wniosku o dofinansowanie projektu okresu realizacji przekraczającego ww. daty.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Dokonywanie płatności w projekcie.

Ogólną zasadą jest to, że wydatki ponoszone przez beneficjenta lub partnera muszą być faktycznie poniesione. Oznacza to, że z każdym wydatkiem wiąże się faktyczny przepływ środków pieniężnych od beneficjenta lub partnera do innego podmiotu. Zasada ta nie ma jednak zastosowania do projektów lub wydatków rozliczanych metodami uproszczonymi oraz finansowania niepowiązanego z kosztami.

UWAGA! Beneficjent ani partner nie mogą finansować swojej podstawowej działalności ze środków dofinansowania, nawet jeśli dzieje się to incydentalnie albo przez krótki czas. Uzyskana zaliczka może być wykorzystywana jedynie na realizację projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Obowiązki beneficjenta wynikające z umowy o dofinansowanie projektu a kontrola projektu



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Podpisanie umowy o dofinansowanie

Wykaz dokumentów niezbędnych do podpisania umowy może się różnić, w zależności od tego, jaki projekt jest realizowany oraz jakiego rodzaju podmiot podpisuje umowę. Część z nich jest wymagana od większości beneficjentów. Są to:

1. Dokumenty potwierdzające prawo do reprezentacji Wnioskodawcy.

Dokument potwierdzający prawo do reprezentacji Wnioskodawcy (KRS lub wyciąg z CEIDG, w przypadku reprezentowania Wnioskodawcę przez inną osobę/podmiot niż uwidoczniony w dokumencie rejestrowym – również pełnomocnictwo/upoważnienie Beneficjenta do zawarcia umowy);



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



2. Wniosek o dofinansowanie z załącznikami oraz - w przypadku zmiany danych zawartych we wniosku o dofinansowanie – dokumenty zawierające aktualizację tych danych;
3. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Projektu;
4. Harmonogram Projektu wyznaczający kamienie milowe;
5. Harmonogram płatności;
6. Zaświadczenia z banku potwierdzające otwarcie w celu realizacji projektu wyodrębnionych rachunków bankowych zawierające co najmniej numer rachunku bankowego oraz nazwę Beneficjenta;



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



7. Oświadczenie o statusie przedsiębiorcy (dotyczy przedsiębiorców posiadających status MŚP);
8. Wniosek o nadanie/zmianę/wycofanie dostępu dla osoby uprawnionej stanowiący Załącznik nr 5 Wytycznych do gromadzenia danych w formie elektronicznej;
9. Oświadczenie, że w przypadku Projektu nie nastąpiło, nie następuje i nie nastąpi nakładanie się finansowania przyznanego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, Funduszu Spójności lub innych funduszy, programów, środków i instrumentów finansowych Unii Europejskiej ani krajowych środków publicznych, a także z państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
10. Inne dokumenty uznane przez IOK niezbędne do podpisania Umowy o dofinansowanie.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



11. Sprawozdania finansowe za ostatnie 3 lata sporządzone zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości Wnioskodawcy i Partnerów (w sytuacji, gdy Wnioskodawca/ Partner prowadzi działalność krócej niż 3 lata, powinien załączyć sprawozdania za okres prowadzenia działalności; w sytuacji gdy Wnioskodawca/ Partner nie sprawozdał się do właściwego organu ze względu na krótki okres prowadzenia działalności, wówczas załącza Informację nt. braku załącznika z zaznaczeniem „nie dotyczy”).



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Sprawozdawczość, rozliczenie projektu i dokumentacja.

USTAWA z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



W skrócie:

Za pośrednictwem [Centralnego systemu teleinformatycznego \(CST\)](#) beneficjent musi:

- utworzyć wniosek o płatność i przesłać go do instytucji w celu weryfikacji,
- prowadzić korespondencję z instytucją,
- przekazać harmonogram realizacji projektu,
- ewidencjonować informację o:

zamówieniach publicznych realizowanych w ramach projektu,

danych dotyczących personelu projektu oraz

danych dotyczących uczestników projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Zasady promocji i oznakowania.

Co musi zawierać obowiązkowe oznakowanie?

- znak Funduszy Europejskich, z nazwą Programu, z którego realizowany jest projekt
- znak Unii Europejskiej, z nazwą funduszu, z którego projekt uzyskał dofinansowanie.
- Ostateczny opis obowiązków w zakresie informacji i promocji znajduje się w Poradniku Beneficjenta oraz w Księdze identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów na lata 2021-2027 - <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/prawo-i-dokumenty/zasady-komunikacji-fe/>



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Jak przygotować się do kontroli

kontrole finansowe – mające na celu sprawdzenie czy informacje dotyczące poniesionych wydatków przekazywane przez Wykonawcę we wnioskach o płatność są zgodne ze stanem faktycznym oraz ocenę wykorzystania środków finansowych pod względem zgodności ich wydatkowania z warunkami określonymi w umowie o wykonanie i finansowanie projektu,



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



kontrole merytoryczne – mające na celu weryfikację prawidłowości realizacji projektu w zakresie merytorycznym, w szczególności sprawdzenie, czy projekt jest realizowany zgodnie z umową oraz opisem projektu, czy informacje dotyczące postępu realizacji projektu i poniesionych kosztów, przekazywane przez Wykonawcę, są zgodne ze stanem faktycznym. Ocena następuje poprzez weryfikację przez przedstawiciela występującego w roli Eksperta, takich aspektów realizacji projektu jak: stopień realizacji celów projektu, terminowość i prawidłowość realizacji zadań, celowość i gospodarność poniesionych wydatków skuteczność podejmowanych działań w przypadku wystąpienia problemów, promocja projektu, przygotowanie do wdrożenia, komercjalizację wyników projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Z jakich etapów składa się kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta?

Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta składa się z następujących etapów:

Przekazanie zawiadomienia o kontroli instytucji kontrolowanej.

W przypadku kontroli planowych podmiot kontrolowany zawiadamiany jest o kontroli projektu z reguły nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem kontroli.

Przeprowadzenie czynności kontrolnych.

- przekazanie podmiotowi kontrolowanemu zawiadomienia i upoważnienia do kontroli,
- przekazanie przedstawicielowi podmiotu kontrolowanego informacji o dokumentach jakie powinny zostać przygotowane na potrzeby kontroli (wyznaczenie próby),
- ustalenie harmonogramu kontroli.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027

Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej, zwane dalej „Wytycznymi”, zostały opracowane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. *o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* (Dz. U. poz. 1079), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- Uregulowania zawarte w Wytycznych wynikają, poza ustawą wdrożeniową, w szczególności z:

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z dn. 30 czerwca 2021 r, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z dn. 22 lipca 2021, str. 58.), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z dn. 30 czerwca 2021 r.),

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z dn. 30 czerwca 2021 r.),

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z dn. 30 czerwca 2021 r.), zwanego dalej rozporządzeniem Interreg, zwanego dalej „rozporządzeniem Interreg”



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z dn. 30 czerwca 2021 r.),

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z dn. 30 czerwca 2021 r.).



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Centralny system teleinformatyczny

zapewnia:

- ewidencjonowanie danych dotyczących programów wraz z wymaganymi wymiarami, w szczególności: celami, celami szczegółowymi, wskaźnikami, funduszami, kategoriami regionów, kodami rodzajów interwencji;
- obsługę wyboru projektów i ich rozliczania;
- obsługę kontroli projektów;
- obsługę procesów certyfikacji, w tym, tworzenia wniosków o płatność do KE, rocznych zestawień wydatków, rejestru obciążeń na projekcie, zaliczek, zgodnie z wymogami rozporządzenia 2021/1060;
- funkcje raportowania.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



W skład CST2021 wchodzi:

- SZT2021,
- Administracja, w tym eSZOP,
- WOD2021,
- SL2021,
- BK2021,
- e-Kontrole,
- SR2021,
- SKANER,
- Kontrole Krzyżowe



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



e-Kontrole

- Aplikacja e-Kontrole służy informatyzacji obszaru prowadzenia kontroli projektów realizowanych ze środków polityki spójności w ramach programów na lata 2021-2027. Aplikacja wspiera zarządzanie procesami kontroli oraz prowadzenie i dokumentowanie kontroli.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



SR2021

- Aplikacja gwarantuje spełnienie wymogów art. 42 pkt. 1-3 rozporządzenia ogólnego w zakresie umożliwienia instytucjom zarządzającym przekazywania Komisji wiarygodnych zbiorczych danych dotyczących liczby wybranych operacji, ich kosztów, wskaźników produktu i rezultatu, w wymaganym podziale, jak również danych dotyczących instrumentów finansowych.
- SR2021 umożliwia Użytkownikom I samodzielne uruchamianie, tworzenie oraz zapisywanie raportów.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kontrole krzyżowe

- Aplikacja dostarcza dane wykorzystywane w celu weryfikacji spełnienia wymogów art. 63 ust. 9 rozporządzenia ogólnego.
- Aplikacja Kontrole Krzyżowe łączy dokumenty rozliczeniowe deklarowane w dowolnym programie Polityki Spójności w grupy faktur skorelowanych, które podlegają weryfikacji zgodnie z kompetencją instytucjonalną wynikającą z ustawy wdrożeniowej oraz z wytycznych dotyczących kontroli.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Zgodność projektu z harmonogramem rzeczowo-finansowym

Monitorowanie postępu rzeczowego

- Za system wskaźników postępu rzeczowego w ramach programu, w tym dobór wskaźników, ustalenie wartości bazowych, pośrednich i docelowych dla wskaźników, oraz prawidłowy przebieg procesu realizacji założonych wartości wskaźników na poszczególnych poziomach wdrażania programu, odpowiada IZ.
- Wartości bazowe dla wskaźników produktu wynoszą „0”. Dla wskaźników rezultatu wartości bazowe wynoszą „0”, chyba że w definicji wskaźnika wskazano inaczej. W szczególności, wartość bazową różną od „0” mogą przyjmować wskaźniki rezultatu wyszczególnione w tabeli 2 załącznika 3 do wytycznych KE, o których mowa w podrozdziale 1.1 pkt 2 lit. a.
- Dla umożliwienia oceny postępu rzeczowego na poziomie UP, IZ ustala wartości docelowe na 2029 rok dla wszystkich adekwatnych dla danego programu wskaźników produktu i rezultatu, wskazanych w dokumencie „program”



**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**



**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**



- Monitorowanie postępów w realizacji wskaźników kluczowych i specyficznych dla programu oparte jest o dane zagregowane z poziomu projektów, pochodzące z CST2021, obejmujące wartości określone przez beneficjentów w umowach o dofinansowanie projektów oraz wartości osiągnięte sprawozdawane w kolejnych wnioskach o płatność.
- Monitorowanie postępu rzeczowego w ramach programu jest prowadzone przez IZ na bieżąco, na wszystkich poziomach wdrażania programu, równoległe z analizą postępu finansowego,



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Dane w zakresie postępu rzeczowego

Każdy projekt rejestrowany w CST2021 musi realizować co najmniej jeden wskaźnik ze słownika horyzontalnego. Wybór wskaźnika ze słownika horyzontalnego jest niezbędny dla zarejestrowania projektu w CST2021. W wyjątkowych przypadkach, gdy nie jest możliwe wybranie żadnego wskaźnika ze słownika horyzontalnego, wpisującego się w zakres realizacji projektu, możliwy jest wybór wskaźnika ze słownika horyzontalnego, który będzie służył jedynie celom informacyjnym lub nie będzie adekwatny dla projektu i wpisanie dla niego wartości 0.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Zgodność realizowanego projektu z pozostałą dokumentacją (wniosek o dofinansowanie, umowa o dofinansowanie itp.)

Jakość danych w zakresie postępu rzeczowego.

- Monitorowanie postępów w realizacji wskaźników pochodzących ze słownika horyzontalnego oraz słowników niehoryzontalnych oparte jest o dane przechowywane w CST2021, gromadzone z poziomu projektów, pochodzące z umów o dofinansowanie i wniosków o płatność.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- **Zgodność realizowanego projektu z pozostałą dokumentacją (wniosek o dofinansowanie, umowa o dofinansowanie itp.)**

- **Podpisanie umowy o dofinansowanie**

Jeżeli w wyniku oceny wniosek zostanie zakwalifikowany do objęcia wsparciem, zostanie zawarta umowa o dofinansowanie w oparciu o wzór przygotowany przez Instytucję Zarządzającą. Procedura jej podpisania rozpoczyna się w momencie otrzymania oficjalnego pisma potwierdzającego przyznanie wsparcia na realizację projektu. Zawiera ono również informacje o dokumentach, jakie trzeba zgromadzić do podpisania umowy oraz terminie, w którym należy dopełnić niezbędnych formalności.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Umowa o dofinansowanie opisuje zobowiązania i uprawnienia oraz harmonogram realizacji projektu i jego budżet. Jej przedmiotem jest realizacja zaproponowanego projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, który stanie się załącznikiem do umowy. Wszelkie ewentualne zmiany w umowie będą wymagały zatwierdzenia przez instytucję udzielającą wsparcia.

Przy podpisywaniu umowy projekt, należy pamiętać, że nie każdy wydatek związany z projektem może zostać dofinansowany. Poszczególne programy i rodzaje dotacji mają przypisany katalog tzw. kosztów kwalifikowanych. Zakres wydatków znany jest już na etapie pisania wniosku o dotację. Tylko wydatki z tego katalogu podlegają dofinansowaniu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Umowa, powinna zawierać w szczególności:

- 1) zakres zadań związanych z zarządzaniem wkładem finansowym z pobreitowej rezerwy dostosowawczej powierzonych podmiotowi zarządzającemu oraz harmonogram ich realizacji;
- 2) wysokość i przeznaczenie środków pochodzących z wkładu finansowego z pobreitowej rezerwy dostosowawczej;
- 3) tryb i sposób przekazywania środków pochodzących z wkładu finansowego z pobreitowej rezerwy dostosowawczej na rzecz ostatecznych odbiorców, w tym obowiązek udostępniania ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego projektów umów, o których mowa w art. 24c, oraz projektów ich zmian;



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- 4) zobowiązanie podmiotu zarządzającego do poddania się kontroli oraz tryb kontroli realizacji umowy;
- 5) zobowiązanie podmiotu zarządzającego do poddania się audytowi;
- 6) warunki rozwiązania umowy w przypadku nieprawidłowości występujących w trakcie jej realizacji;
- 7) wysokość środków pomocy technicznej przeznaczonych na koszty realizacji zadań związanych z powierzeniem zarządzania wkładem finansowym z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;
- 8) zasady i tryb sporządzania i przekazywania informacji i sprawozdań z realizacji zadań przez podmiot zarządzający.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Co decyduje o kwalifikalności wydatków

O kwalifikowalności wydatku decyduje nie tylko zgodność z katalogiem kosztów kwalifikowanych. Na etapie wstępnym – oceny wniosku – weryfikowane jest również:

- czy wydatek jest zgodny z programem operacyjnym,
- czy wydatek jest niezbędny do realizacji projektu,
- czy wydatek jest efektywny.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Zasady przechowywania i archiwizacji dokumentacji projektowej

Jednostki realizujące projekty ze środków pochodzących z funduszy unijnych są zobligowane do przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z projektem. Wymóg taki nakładają przepisy prawa europejskiego oraz krajowe regulacje prawne. Obowiązkowo archiwizacji podlega całość dokumentacji projektowej, do której [beneficjent](#) musi zapewnić pełen dostęp na ogół przez okres 5 lat (3 lat dla podmiotów z sektora MŚP). Należy szczególnie zadbać o to, aby nie zostały one w tym okresie zagubione lub uszkodzone. Szczegółowe wytyczne dotyczące okresu archiwizowania zawarte są zawsze w umowie dotyczącej dofinansowania z danego projektu. Jeśli dotacja miała charakter pomocy publicznej, wówczas dokumenty przechowuje się przez 10 lat.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



WERYFIKACJA WNIOSKÓW O PŁATNOŚĆ – każdy złożony wniosek o płatność musi być sprawdzony pod kątem formalnym i rachunkowym; dodatkowo powinno zostać sprawdzone, czy wydatki ujęte w tym wniosku do refundacji lub rozliczenia są wydatkami kwalifikowalnymi, tj. czy mieszczą się w kategoriach wydatków, które można finansować z projektu. Instytucja Pośrednicząca poinformuje o obowiązku przekazania wybranych (lub całości) dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków rozliczanych danym wnioskiem o płatność poprzez system SL2014. M.in. podmiot zobowiązany jest do przekazania dokumentacji dot. wybranych zamówień, personelu projektu, uzyskanych rezultatów/produktów oraz dokumentacji potwierdzającej kwalifikowalność uczestników projektu. Ponadto podmiot jest zobowiązany do złożenia dodatkowych wyjaśnień, jeśli zapisy wniosku o płatność okażą się niejasne lub niewystarczające.

Po zakończeniu procesu weryfikacji danego wniosku o płatność podmiot otrzymuje informację o wyniku weryfikacji wniosku o płatność.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Zgodność projektu z polityką równych szans (w tym dostępności dla osób z niepełno sprawnościami)

Cel i zakres wytycznych

- 1) Celem wytycznych jest zapewnienie zgodności wdrażania programów z zasadami horyzontalnymi: zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości kobiet i mężczyzn, a także zapewnienie spójnego podejścia w tym zakresie w ramach programów i projektów współfinansowanych ze środków UE.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



2) Zgodnie z art. 9 rozporządzenia ogólnego, wdrażając programy zapewnia się poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie KPP. Wytyczne mają więc na celu zapobieganie wszelkiej dyskryminacji ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- Wytyczne są skierowane do wszystkich instytucji uczestniczących we wdrażaniu programów współfinansowanych z EFS+, EFRR, FS i FST.4 Ilekroć w wytycznych jest mowa o IZ, należy przez to rozumieć IZ lub inną, właściwą instytucję (najczęściej IP lub IW), której IZ powierzyła wykonanie swoich zadań na mocy umowy lub porozumienia. Jednocześnie IZ zapewnia, że instytucja podejmująca decyzję o dofinansowaniu projektu albo będąca stroną umowy o dofinansowanie projektu, zobowiąże beneficjenta w decyzji albo umowie do stosowania aktualnych wytycznych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Celem wytycznych jest zapewnienie zgodności wdrażania programów z zasadami równościowymi: zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości kobiet i mężczyzn, a także zapewnienie spójnego podejścia w tym zakresie w ramach programów i projektów współfinansowanych ze środków EFS+, EFRR, FS i FST na lata 2021-2027.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Poprawność procedur udzielania zamówień publicznych (zgodność z PZP, zgodność z zasadą konkurencyjności)

Ustawa Pzp z 2019 r. - obowiązująca od 1.01.2021 r.

Progi unijne

Jeśli chodzi o prawidłowe zdefiniowanie procedur, według których musi być zrealizowane zamówienie, ważne są progi unijne - zamówienia powyżej tych progów są objęte bardziej rygorystycznymi obowiązkami. Stosuje się do nich określone tryby zamówienia. Dotyczy ich między innymi obowiązek przeprowadzenia analizy potrzeb zamawiającego czy powołania komisji przetargowej oraz szczególne wymagania co do dokumentów postępowania czy zasady publikacji ogłoszeń o zamówieniu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Roboty budowlane:

- 5 350 000 euro netto (równowartość kwoty 22 840 755 zł netto) – niezależnie od rodzaju zamawiającego i charakteru zamówienia.

Dostawy i usługi:

- 139 000 euro netto (równowartość kwoty 593 433 zł netto) – próg podstawowy (dla jednostek sektora publicznego, na przykład z sektora rządowego)
- 214 000 euro netto (równowartość kwoty 913 630 zł netto) – próg dla dostaw i usług zamawianych przez zamawiających samorządowych, którymi są między innymi: jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie publiczne, państwowe instytucje kultury
- 428 000 euro netto (równowartość kwoty 1 827 260 zł netto) – próg dla dostaw i usług sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Usługi społeczne:

- 750 000 euro netto (równowartość kwoty 3 201 975 zł netto) – próg dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi zamawiane przez zamawiających publicznych
- 1 000 000 euro netto (równowartość kwoty 4 269 300 zł netto) – próg dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi zamawiane przez zamawiających sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Gdzie są publikowane ogłoszenia o zamówieniach publicznych

Udzielenie zamówienia powyżej progów unijnych nakłada na zamawiającego **obowiązek przekazania ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, który publikuje je w [Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej](#)**. Zamawiający udostępnia ogłoszenie również na stronie internetowej prowadzonego postępowania, od dnia jego publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Zamawiający może także opublikować ogłoszenie w innym miejscu.

Udzielenie zamówienia poniżej progów unijnych wymaga zamieszczenia **ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, udostępnianym na stronach portalu internetowego [Urzędu Zamówień Publicznych](#)**. Zamawiający może dodatkowo przekazać ogłoszenie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Zamawiający może udostępnić ogłoszenie w inny sposób, ale nie wcześniej niż w Biuletynie Zamówień Publicznych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



W przypadku odstąpienia od komunikacji określonej w pkt 1, zamawiający określa w zapytaniu ofertowym sposób komunikacji w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

W przypadku zawieszenia działalności BK2021 potwierdzonego odpowiednim komunikatem na stronie internetowej prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (Baza Konkurencyjności – BK2021, <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>) – zamawiający kieruje zapytanie ofertowe do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia, oraz ogłasza zapytanie ofertowe co najmniej na swojej stronie internetowej, o ile posiada taką stronę.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kwalifikowalność wydatków.

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

Okres kwalifikowalności

- 1) Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r., z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty, z zastrzeżeniem pkt 3 i 4.
- 2) Kończącą datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Zasada faktycznego ponoszenia wydatków

Z zastrzeżeniem warunków i procedur ponoszenia wydatków określonych w SZOP, regulaminie wyboru projektów lub umowie o dofinansowanie projektu, do finansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony.

- Pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym, tj. rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku płatniczego (obciążenie rachunku płatniczego beneficjenta). Wyjątki od powyższej reguły stanowią:
- Zasady określone w niniejszym podrozdziale nie dotyczą wydatków rozliczanych metodami uproszczonymi.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Wydatki rozliczane metodą uproszczoną

- wkład niepieniężny;
- dodatki i wynagrodzenia wypłacone uczestnikom projektu przez stronę trzecią i poświadczone beneficjentowi projektu EFS+, pod warunkiem, że zostały poniesione zgodnie z przepisami prawa krajowego, z uwzględnieniem zasad wynikających z ustawy o rachunkowości, a ich wartość nie przekracza kosztów poniesionych przez stronę trzecią (wysokość wkładu musi wynikać z dokumentacji księgowej podmiotu wypłacającego, co może podlegać kontroli, i odnosić się wyłącznie do okresu, w którym uczestnik projektu uczestniczy we wsparciu);



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Wydatki rozliczane metodą uproszczoną

- koszty amortyzacji,
- rozliczenia dokonywane na podstawie noty księgowej,
- potrącenia występujące, gdy dwie strony są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami,
- skuteczne złożenie depozytu sądowego przez beneficjenta w związku z realizacją projektu,
- wydatek z tytułu udzielonej gwarancji/poręczenia zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego,
- wydatki poniesione przez partnera prywatnego w ramach projektów hybrydowych, z zastrzeżeniem pkt 8,
- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- płatności dokonywane w imieniu beneficjenta z rachunku ministra właściwego do spraw finansów publicznych w Banku Gospodarstwa Krajowego.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeżeli wkład własny został faktycznie wniesiony, tzn. istnieje udokumentowane potwierdzenie jego wykorzystania w ramach projektu (np. z dziennika budowy wynika, iż danego dnia rozpoczęto prace budowlane na gruncie wniesionym do projektu jako wkład niepieniężny).

Za kwalifikowalne mogą być uznane zaliczki (na określony cel) wypłacone wykonawcy zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie realizacji zamówienia w ramach projektu. Jeśli element objęty zaliczką nie jest w ramach tego projektu kwalifikowalny lub nie zostanie faktycznie wykonany w okresie kwalifikowalności projektu, zaliczka przestaje być wydatkiem kwalifikowalnym.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Co do zasady, za kwalifikowalne uznawane są wydatki ponoszone przez beneficjenta na rzecz wykonawcy będącego stroną umowy w sprawie realizacji zamówienia w ramach projektu zawartej z beneficjentem. Wydatki ponoszone przez beneficjenta na rzecz innych podmiotów uczestniczących w realizacji tej umowy, w tym podwykonawców, mogą zostać uznane za kwalifikowalne w następujących przypadkach:

W przypadku dokonania przez wykonawcę cesji wierzytelności, wydatki poniesione przez beneficjenta (zamawiającego) na rachunek płatniczy cesjonariusza mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli zostaną poniesione zgodnie z pozostałymi wymogami dotyczącymi kwalifikowania wydatków, pod warunkiem dokonania cesji zgodnie z prawem, w tym zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.), zwaną dalej „Kodeksem cywilnym”, w przypadku, gdy beneficjent dokonuje płatności bezpośrednio na rzecz podwykonawcy, zgodnie z art. 647¹ Kodeksu cywilnego lub na podstawie przepisów innych ustaw, wydatki dokonane w tym trybie mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostały dokonane z zachowaniem pozostałych obowiązujących zasad i zgodnie z pozostałymi warunkami dotyczącymi kwalifikowalności wydatków oraz jeśli beneficjent nie dokonał dwukrotnej płatności za ten sam zakres wykonanych robót.



**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**



**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**



- w przypadku zajęcia płatności na rzecz wykonawcy przez komornika wydatek poniesiony na rachunek płatniczy wskazany przez komornika może być uznany za kwalifikowalny, jeżeli został poniesiony zgodnie z pozostałymi warunkami dotyczącymi kwalifikowania wydatków.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Wydatki niekwalifikowalne

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach instrumentów finansowych, zgodnie z art. 68 rozporządzenia ogólnego, są:

- płatności na rzecz ostatecznych odbiorców, w przypadku pożyczek, inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych;
- zasoby zaangażowane w ramach umów gwarancyjnych / poręczeniowych, zaległych lub takich, których termin zapadalności już upłynął, w celu pokrycia ewentualnych strat, wynikających z żądania wypłaty środków z gwarancji / poręczenia;
- płatności dla lub na rzecz ostatecznych odbiorców, w przypadku gdy instrumenty finansowe łączone są z innymi wkładami Unii w ramach jednego projektu instrumentu finansowego zgodnie z art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego;
- płatności z tytułu opłat za zarządzanie i refundacji kosztów zarządzania poniesionych przez podmioty wdrażające instrument finansowy na zasadach określonych w artykule 68 ust. 4 rozporządzenia ogólnego.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Prawidłowość i zgodność dokumentacji finansowej.

Wytyczne (MFiPR/2021-2027/6(1)) dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027, wydane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, zostały zamieszczone na portalu administrowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl> w zakładce: O Funduszach/Poznaj Fundusze Europejskie 2021-2027/Prawo i dokumenty/Wytyczne.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Falszerstwo dokumentów – Kodeks Cywilny

■ Art. 270. [Falszerstwo materialne]

§ 1.

Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2.

Tej samej karze podlega, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Dokumentowanie wydatków

Dla potrzeb dokumentowania kwalifikowalności wydatków, o których mowa w rozdziale 3.9.1, właściwe instytucje programu mogą oprzeć się w szczególności o:

- formularze wniosków o wsparcie lub dokumenty równoważne, przedłożone przez odbiorców ostatecznych wraz z dokumentami potwierdzającymi, obejmujące plany biznesowe, a w odpowiednich przypadkach poprzednie roczne sprawozdania finansowe,
- listy kontrolne i sprawozdania od podmiotów wdrażających instrumenty finansowe,
- umowy z ostatecznymi odbiorcami wsparcia z instrumentów finansowych, zarówno w formie, pożyczek, gwarancji / poręczeń, inwestycji kapitałowych jak i innych form wsparcia,



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- ewidencję przepływów finansowych między instytucją zarządzającą a podmiotami wdrażającymi instrumenty finansowe oraz przepływów finansowych w ramach instrumentu finansowego na każdym poziomie, do poziomu ostatecznych odbiorców, zaś w przypadku gwarancji / poręczeń dowód, że pożyczki zostały wypłacone,
- raporty zewnętrznych audytorów,

Analizy odpowiedniej dokumentacji ostatecznych odbiorców, przy czym w przypadku instrumentów przeznaczonych na cele inwestycyjne weryfikacja wydatków odbywa się w oparciu o gromadzone przez ostatecznych odbiorców faktury, w przypadku wsparcia na cele inne niż inwestycyjne analiza może dotyczyć np. dokumentacji dotyczącej obrotów, udziałów, należności, zobowiązań, różnic między aktywami obrotowymi i zobowiązaniami krótkoterminowymi w bilansie, rachunku przepływów pieniężnych, wzrostu zatrudnienia, wzrostu wyników przedsiębiorstwa itp.).



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Do dokumentów potwierdzających kwalifikowalność inwestycji kapitałowych należą również umowa inwestycyjna dotycząca inwestycji w spółki oraz potwierdzenia przelewów środków od pośrednika finansowego do spółki (i od koinwestorów do spółki w przypadku instrumentów koinwestycyjnych). Umowa inwestycyjna określa m.in. zasady i warunki inwestycji w spółkę, kwotę inwestycji odzwierciedlającą wycenę spółki, zobowiązania spółki i wspólników. W przypadku, gdy środki w ramach inwestycji przekazywane są do spółki w transzach, za kwalifikowalną w danym momencie uznaje się tylko kwotę środków przekazanych do spółki.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Uprozczone metody rozliczania wydatków

Decyzję o dopuszczalności i sposobie wdrożenia uproszczonych metod rozliczania wydatków, tj.:

- stawek jednostkowych, o których mowa art. 53 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego,
- kwot ryczałtowych, o których mowa w art. 53 ust. 1 lit. c rozporządzenia ogólnego,
- stawek ryczałtowych, o których mowa w art. 53 ust. 1 lit. d rozporządzenia ogólnego,

podejmuje właściwa IZ, z uwzględnieniem art. 53 ust. 2 i 3 rozporządzenia ogólnego, aktów delegowanych i wytycznych KE oraz postanowień niniejszego podrozdziału i podrozdziału 3.12, przez wprowadzenie odpowiednich uregulowań w programie, SZOP lub regulaminie wyboru projektów.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Zgodnie z art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, projekt współfinansowany ze środków EFRR, EFS+ lub FST, którego łączny koszt wyrażony w PLN nie przekracza równowartości 200 tys. EUR w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu (do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru), rozliczany jest obligatoryjnie za pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Obowiązek stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków, o którym mowa w art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, nie dotyczy:

- projektów otrzymujących wsparcie w ramach pomocy państwa, które nie stanowi pomocy de minimis, w tym projektów łączących pomoc państwa i pomoc de minimis;
- projektów z obszaru badań i innowacji, o ile IZ wyłączyła projekt z tego wymogu, a komitet monitorujący wyraził uprzednią zgodę na takie wyłączenie.

W przypadku zastosowania stawki ryczałtowej, koszty, w stosunku do których stosuje się tę stawkę mogą być rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków. Ponadto, dodatki i wynagrodzenia wypłacane uczestnikom projektu mogą być rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kontrola zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu oraz osiągnięcia założonych wskaźników produktu.

Rzeczowe zakończenie realizacji projektu następuje natomiast wraz z wykonaniem wszystkich etapów projektu zgodnie z harmonogramem rzeczowo finansowym. Przez zakończenie rzeczowe realizacji projektu należy rozumieć datę: udokumentowania wykonania robót, dostaw lub usług protokołami odbioru lub udokumentowania wykonania robót, dostaw lub usług fakturami o równoważnej wartości dowodowej, lub podpisania przez beneficjenta ostatniego protokołu odbioru, świadectwa wykonania lub dokumentu równoważnego w ramach projektu potwierdzającego wykonanie prac / odbiór towaru.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Kontrola zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu oraz osiągnięcia założonych wskaźników produktu.

Kontrola projektów grantowych

- Kontrola projektów grantowych prowadzona przez IP obejmuje sprawdzenie wywiązywania się przez Beneficjenta z obowiązków nałożonych na niego w ustawie wdrożeniowej, umowie o dofinansowanie projektu oraz w procedurach grantowych, zaakceptowanych przez IZ/IP.
- Za kontrolę prowadzoną bezpośrednio u grantobiorców odpowiada Beneficjent. Beneficjent przeprowadza kontrole u grantobiorców oraz wizyty monitoringowe w miejscu realizacji przedsięwzięcia planowo na próbie grantów oraz doraźnie w sytuacji wątpliwości beneficjenta co do prawidłowości realizacji grantu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Instytucje Pośredniczące mogą prowadzić kontrole/wizyty bezpośrednio u grantobiorcy.

Przykładowo wizyta monitoringowa prowadzona przez IP w projekcie grantowym może obejmować zarówno ocenę realizacji wsparcia dla grantobiorców udzielanego bezpośrednio przez Beneficjenta (np. doradztwo), jak również wizytację miejsca realizacji grantu, czy też wytworzonego w ramach grantu produktu w celu potwierdzenia jego zgodności z celem projektu.

- Czy Beneficjent zapewnia realizację projektu grantowego zgodnie z założonym celem;
- Czy Beneficjent przygotował i przekazał do IZ/IP procedury grantowe, określające m.in. kryteria wyboru grantobiorców
- Czy Beneficjent dokonał wyboru grantobiorców w oparciu o określone kryteria, z zapewnieniem zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego traktowania podmiotów oraz odpowiednio udokumentował ten proces



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- Czy Beneficjent zawarł umowy o powierzenie grantu z grantobiorcami oraz czy te umowy zawierają wszystkie wymagane elementy (zgodnie z procedurami grantowymi);
- Czy Beneficjent zapewnia bieżące rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców oraz dokumentuje te czynności;
- Czy Beneficjent zapewnia bieżące monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców oraz osiąganie wskaźników oraz dokumentuje te czynności;
- Czy Beneficjent sprawdza celowość wydatków grantowych, ich racjonalność, przejrzystość i efektywność;
- Czy Beneficjent monitoruje poziom cross-financingu w celu potwierdzenia, że ustalony limit nie został przekroczony na poziomie projektu;



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- Czy Beneficjent prowadzi kontrole u grantobiorców oraz wizyty monitoringowe w celu sprawdzenia faktycznej realizacji projektu grantowego oraz dokumentuje te czynności;
- Czy Beneficjent sprawdza zgodność ponoszenia wydatków przez grantobiorców z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego, w szczególności z przepisami prawa dot. podatku VAT;
- Czy Beneficjent wykrywa nieprawidłowości w realizacji grantów oraz odzyskuje granty wydatkowane niezgodnie z umową o powierzenie grantu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



■ Kontrole na zakończenie realizacji projektu.

Kontrola na zakończenie realizacji projektu obligatoryjnie przeprowadzana jest po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność końcową, przed wypłaceniem środków na rzecz beneficjenta składającego ten wniosek albo przed potwierdzeniem prawidłowości wydatkowania środków przez beneficjenta w ramach projektu. Kontrola na zakończenie realizacji projektu polega na potwierdzeniu na poziomie instytucji przeprowadzającej kontrolę, kompletności dokumentacji (w tym dokumentacji w wersji elektronicznej), dotyczącej wydatków ujętych we wnioskach o płatność beneficjenta, niezbędnej do zapewnienia właściwej ścieżki audytu. Kontrola ta nie jest ujmowana w Rocznym Planie Kontroli.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Weryfikacja wniosków o płatność beneficjenta

- Celem weryfikacji wniosku o płatność beneficjenta jest potwierdzenie kwalifikowalności wydatków współfinansowanych ze środków unijnych, krajowych lub wkładu własnego, które zostały ujęte w tym wniosku.
- Weryfikacja wniosku o płatność przeprowadzana jest z zachowaniem zasady „dwóch par oczu”, rozumianej w wersji minimalnej jako weryfikacja wniosku o płatność beneficjenta przez osobę do tego wskazaną i zatwierdzenie wyniku tej weryfikacji przez jej przełożonego lub inną upoważnioną do tego osobę.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Środki zwalczania nadużyć finansowych

- Instytucja Zarządzająca ma obowiązek opracować dokument dotyczący zapobiegania i sposobu postępowania w sytuacjach wystąpienia korupcji i nadużyć finansowych, w tym konfliktu interesów w ramach programu.
- Zakres minimalny dokumentu, o którym mowa w pkt 1, obejmuje:
 - a) wykrywanie i identyfikację nadużyć finansowych przez instytucje systemu wdrażania programu,
 - b) b) procedury antykorupcyjne stosowane w instytucjach systemu wdrażania programu, gwarantujące przejrzystość działań tych instytucji, w tym mechanizmy przeciwdziałania przypadkom konfliktu interesów zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi unikania konfliktu interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (Dz. Urz. UE C 121 z 09.04.2021, str. 1),



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



- c) opis zasad postępowania z informacją o możliwych nadużyciach finansowych, pozyskaną ze źródeł zewnętrznych,
- d) mechanizmy stosowane w programie w celu zapobiegania korupcji w zamówieniach,
- e) opis działań o charakterze informacyjnym w zakresie zapobiegania nadużyciom i korupcji na poziomie IZ/IP/IW/beneficjent,
- f) opis warunków oraz stosowanych mechanizmów ograniczających ryzyka w sytuacji ubiegania się o dofinansowanie w instytucji przez jej pracowników, członków ich rodzin oraz podmioty powiązane z nimi osobowo lub kapitałowo.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Nieprawidłowości w projekcie

- Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo nieprawidłowości systemowej, zwanych dalej „nieprawidłowościami”, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań.
- Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości oraz nałożenie korekty finansowej jest poprzedzone czynnościami wyjaśniającymi prowadzonymi przez właściwą instytucję, podczas których instytucja ta może uwzględnić wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne uprawnione podmioty.
- Wartość korekty finansowej wynikającej ze stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej jest równa kwocie wydatków poniesionych nieprawidłowo w części odpowiadającej kwocie finansowania UE.
- W przypadku, jeżeli beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych w złożonym wniosku o płatność, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Nieprawidłowości w projekcie

- Instytucja kontrolująca, po rozpatrzeniu zastrzeżeń, sporządza w terminie nie dłuższym niż 10 dni ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń. Ostateczna informacja pokontrolna lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń są niezwłocznie doręczane podmiotowi kontrolowanemu.
- Do ostatecznej informacji pokontrolnej oraz do pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje prawo do złożenia zastrzeżeń.
- Podmiot kontrolowany w oznaczonym terminie, informuje instytucję kontrolującą o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Nieprawidłowości w projekcie

Typy nieprawidłowości:

- Korupcja
- Konflikt interesów
- Fałszerstwo dokumentów
- Niedotrzymanie terminów
- Niezadeklarowany wydatek
- Odmowa poddania się kontroli
- Błędy w zamówieniach publicznych
- Nieracjonalne poniesienie wydatku
- Wnioski zawierają nieprawdziwe dane
- Brak lub niepełna realizacja niektórych działań
- Niezgodne z prawem korekty dokumentów księgowych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Nieprawidłowości w projekcie

Typy nieprawidłowości:

- Korupcja
- Konflikt interesów
- Fałszerstwo dokumentów
- Niedotrzymanie terminów
- Niezadeklarowany wydatek
- Odmowa poddania się kontroli
- Błędy w zamówieniach publicznych
- Nieracjonalne poniesienie wydatku
- Wnioski zawierają nieprawdziwe dane
- Brak lub niepełna realizacja niektórych działań
- Niezgodne z prawem korekty dokumentów księgowych.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



System raportowania o nieprawidłowościach

W wyniku kontroli poszczególnych obszarów, projekt należy ocenić zgodnie z następującym schematem:

- kategoria nr 1 – projekt jest realizowany prawidłowo, ewentualnie potrzebne są niewielkie usprawnienia,
- kategoria nr 2 – projekt jest realizowany, co do zasady, w sposób poprawny, ale występują uchybienia (w tym skutkujące wydatkami niekwalifikowalnymi) i potrzebne są usprawnienia,
- kategoria nr 3 – projekt jest realizowany tylko częściowo poprawnie, występują znaczne uchybienia (w tym skutkujące wydatkami niekwalifikowalnymi), potrzebne są znaczne usprawnienia/wdrożenie planu naprawczego,
- kategoria nr 4 – projekt jest realizowany nieprawidłowo, co powoduje konieczność rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Informacja pokontrolna powinna zostać opatrzona stosownym pouczeniem o możliwości wniesienia uwag przez kierownika instytucji kontrolowanej (bądź braku takiej możliwości - w przypadku ostatecznej wersji dokumentu).

Nie ma obowiązku przechowywania papierowej wersji Informacji pokontrolnej o ile IP zapewni podpisywanie ww. dokumentu kwalifikowanym podpisem elektronicznym. IZ rekomenduje sporządzanie dokumentów w wersji elektronicznej opatrzonej kwalifikowalnym podpisem elektronicznym.

Aplikacja e-Kontrola nie obsługuje procesu podpisywania dokumentów, w związku z powyższym konieczne jest wygenerowanie dokumentu z systemu i podpisanie poza aplikacją. Podpisany dokument powinien zostać ponownie zamieszczony w aplikacji e-Kontrola, w miejscu do tego przeznaczonym, tj. opcja „Pliki” przy każdej kontroli.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Lista sprawdzająca

Do każdej kontroli powinna zostać opracowana indywidualna lista sprawdzająca. Lista sprawdzająca jest wypełniana przez Zespół kontrolujący w aplikacji e-Kontrola. Wzór listy sprawdzającej do kontroli projektu oraz do wizyty monitoringowej określa IZ FERS. Wzory List sprawdzających są dostępne w aplikacji e-Kontrola. Lista sprawdzająca jest podpisywana przez Zespół kontrolujący poza aplikacją e-Kontrola .



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Nieprawidłowości w projekcie

Konsekwencje wykrycia nieprawidłowości

- **Zwrot** kwot nienależnych bądź bezprawnie uzyskanych
- **Pomniejszenie** na wniosku o płatność
- **Zawieszenie** dalszych płatności poprzez wstrzymanie wniosku o płatność
- **Windykacja** należnych środków
- **Wszczęcie** powództwa cywilnoprawnego
- **Zawiadomienie** Rzecznika dyscypliny finansów publicznych,
- **Powiadomienie** prokuratury i skierowanie sprawy na drogę sądową – w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa.



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Dziękuję za uwagę
Aldona Gibalska-Rybkowska



Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

